

**NATIONALE MAATSCHAPPIJ
DER BELGISCHE SPOORWEGEN**

TECHNISCHE BEPALING

H - 6

**RUWE PLANKEN VAN EIKEHOUT EN
NAALDHOUT VOOR WAGENVLOEREN**

UITGAVE : 1975

Index

HOOFDSTUK I	3
ALGEMEENHEDEN.....	3
<i>Artikel 1</i>	3
<i>Artikel 2</i>	3
HOOFDSTUK II.....	3
VEREISTE KENMERKEN	3
<i>Artikel 3</i>	3
<i>Artikel 4</i>	4
HOOFDSTUK III	7
KWASTEN : GEMEENSCHAPPELIJKE EISEN VOOR PLANKEN VAN EIKEHOUT EN VAN NAALDHOUT.....	7
<i>Artikel 5</i>	7
<i>Artikel 6</i>	8
<i>Artikel 7</i>	9
HOOFDSTUK IV.....	10
VERVAARDIGING.....	10
<i>Artikel 8</i>	10
HOOFDSTUK V	10
KEURINGSVOORWAARDEN	10
<i>Artikel 9</i>	10
<i>Artikel 10</i>	10
<i>Artikel 11</i>	10
<i>Artikel 12</i>	11
<i>Artikel 13</i>	11
<i>Artikel 14</i>	11

HOOFDSTUK I **ALGEMEENHEDEN**

Artikel 1

Toepassingsgebied

Onderhavige technische bepaling regelt de levering van ruwe planken van eikenhout en naaldhout, vers gezaagd of in droge toestand, bestemd voor de vervaardiging van wagenvloeren.

Artikel 2

Indeling

De planken waarvan sprake in deze technische bepaling worden ingedeeld in twee categorieën :

- 1ste categorie : planken van eikenhout.
- 2de categorie : planken van naaldhout.

De minimale kwaliteitskenmerken worden hierna bepaald.

HOOFDSTUK II **VEREISTE KENMERKEN**

Artikel 3

Kenmerken van de stammen

Per bestelde categorie (eikenhout of naaldhout) mogen de stammen, waaruit de planken moeten gezaagd worden, door de leverancier vrij gekozen worden onder de hierna opgesomde houtsoorten :

1ste categorie : eikhout

- zomereik (*Quercus pedunculata*)
- wintereik (*Quercus sessiliflora*)
- rode of witte Amerikaanse eik (*Quercus Borealis* en *Quercus Alba*).
(in Europa gegroeid)

2de categorie : naaldhout

- Epicea (*Picea excelsa*)
- Den (*Abies pectinata*)
- Europese grenen (*Pinus sylvestris*)
- Oostenrijkse zwarte grenen (*Pinus Laricio Austriaca*)
- Douglasspar (*Pseudotsuga taxifolia* of *Douglasii*)
- Europese lariks (*Larix Europea*)

Artikel 4

Kenmerken van de planken (eik of naaldhout)

a) Meetkundige kenmerken

De planken moeten scherpe kantlijnen en goed effen vlakken vertonen en de uiteinden moeten loodrecht afgezaagd zijn ten opzichte van de lengte.

Behoudens andersluidende bepalingen zijn de afmetingen de volgende :

- Lengten : 2,80 en/of 2,95 m.
- Breedten : 15 cm – 17,5 cm – 20 cm – 22,5 cm.
- Dikten : 50 mm of 75 mm.

Per overeenkomst mag het aantal planken van 15 cm breedte niet groter zijn dan 30% van het totaal aantal planken. Voor de te veel geleverde hoeveelheid planken van 15 cm breedte zal een boete van 10% opgelegd worden.

De drie andere breedten (17,5 cm, 20 cm en 22,5 cm) mogen geleverd worden naar keuze van de verkoper.

Toegelaten afwijkingen op de afmetingen

1° planken van eikenhout

- Vers hout : geen enkele afwijking onder de maat is toegelaten.
- Droog hout : (vochtigheidsgehalte van 22% en minder).
Volgende afwijking onder de maat is toegelaten :
 - 2 mm op de dikte;
 - 2,5 mm op de breedte voor planken met een breedte van 15 en 17,5 cm;
 - 3,5 mm op de breedte voor planken met een breedte van 20 en 22,5 cm.

Toegelaten afwijking boven de maat

+ 4 mm, zowel op de breedte als op de dikte.

2° planken van naaldhout

- vers hout : geen enkele afwijking onder de maat is toegelaten.
- Droog hout : (vochtigheidsgehalte van 22% en minder).
Volgende afwijking onder de maat is toegelaten :
 - 2,5 mm op de dikte;
 - 3 mm op de breedte voor planken met een breedte van 15 en 17,5 cm;
 - 4 mm op de breedte voor planken met een breedte van 20 en 22,5 cm.

Toegelaten afwijking boven de maat

+ 4 mm, zowel op de breedte als op de dikte.

b) Fysische kenmerken

De planken moeten volkomen gaaf zijn en ondermeer vrij zijn van de hierna opgesomde gebreken :

Warrig hout, straauscheuren, ringscheuren, vriesbarsten, inwendige spleten, maanringen, vuur, rot, wormsteken, versplinteringen, afschilfering, vreemde lichamen en mistelsporen.

Het hout moet nagenoeg rechtdradig zijn (maximum schuinte 10 cm per meter).

Bovendien moet voor naaldhout met uitzondering van lariks, de gemiddelde dikte van de jaarringen begrepen zijn tussen 1 en 6 mm.

De planken moeten afgeborsteld zijn en ontdaan zijn van alle vuil en zaagmeel alvorens gestapeld te worden.

De volgende gebreken worden in de planken toegelaten binnen de hierna vastgestelde grenzen :

1° planken van eikenhout

a) Spint

toegelaten op één enkel vlak en op de zijvlakken. Het kan zowel op de 2 kantlijnen (ribben) van het vlak als op slechts één ervan voorkomen. In het eerste geval, is de uitgestrektheid ervan beperkt tot een derde van de breedte van de plank en tot de helft van haar dikte.

In het tweede geval is de uitgestrektheid beperkt tot het vierde van de breedte en tot het vierde van haar dikte. Molm en wormsteken zijn toegelaten in het spint.

b) Wannen

zijn uitgesloten. Er wordt evenwel een afschuining toegelaten die ontstaan is door het wegvallen van aangetast spint (maximum 1 cm volgens de dikte van de plank en 2 cm volgens de breedte).

c) Hart

Het gezond hart (zichtbaar of ingesloten) is toegelaten behalve indien het over gans de dikte van de plank gespleten is.

d) Scheuren

Zijn toegelaten, rechte scheuren die slechts op één vlak voorkomen en waarvan de diepte kleiner is dan de helft van de dikte van de plank en de lengte kleiner dan de breedte van de plank.

Zijn toegelaten, doch alleen aan de uiteinden, rechte scheuren die tegelijkertijd op twee vlakken voorkomen en waarvan de lengte kleiner is, voor vers hout, dan de helft van de breedte van de plank en, voor droog hout, dan anderhalve maal de breedte van de plank.

Zijn eveneens toegelaten, rechte scheuren die tegelijkertijd op een vlak en een zijvlak voorkomen en die geen afschuining van meer dan 1 cm volgens de breedte kunnen veroorzaken.

- e) Kwasten
Zie hoofdstuk III.

2° planken van naaldhout

- a) Blauw
Toegelaten als het niet naar schimmelvorming zweemt.
- b) Spint
Toegelaten zonder beperking, of het duidelijk zichtbaar is of niet.
- c) Hart
Zichtbaar of ingesloten, is het toegelaten indien het gezond is en niet gescheurd over gans de dikte van de plank.
- d) Scheuren
Zijn toegelaten, rechte scheuren die slechts op één vlak voorkomen en waarvan de diepte kleiner is dan de helft van de dikte van de plank en de lengte kleiner dan de breedte van de plank.
Zijn toegelaten, doch alleen aan de uiteinden, rechte scheuren die tegelijkertijd op twee vlakken voorkomen en waarvan de lengte kleiner is, voor vers hout, dan de helft van de breedte der plank en, voor droog hout, dan de breedte der plank.
Zijn eveneens toegelaten, rechte scheuren die tegelijkertijd op een vlak en eren zijvlak voorkomen en die geen afschuining kunnen veroorzaken welke groter is dan die welke toegelaten is voor de wannen (zie « e » hierna).
- e) Wannen
Toegelaten op voorwaarde dat ze zich slechts op één enkele kantlijn voordoen en dat hun afmetingen kleiner zijn dan 7 mm volgens de dikte der plank en 2 cm volgens de breedte der plank.
- f) Kwasten
Zie hoofdstuk III.

HOOFDSTUK III

KWASTEN : GEMEENSCHAPPELIJKE EISEN VOOR PLANKEN VAN EIKEHOUT EN VAN NAALDHOUT

Artikel 5

Definities

Meting

De afmeting van een kwast is, bij overeenkomst, de afstand tussen de raaklijnen aan deze kwast, evenwijdig getrokken met de overlangse kantlijnen van de plank.

Aard

- a) Gezonde kwast
Kwast waarvan het hout geen enkel spoor van aantasting noch rotting vertoont.
- b) Aangetaste kwast
Kwast met een aangetast gedeelte waarvan de uitgestrektheid niet groter is dan 1/3 der oppervlakte van zijn doorsnede.
- c) Rotte kwast
Kwast met een aangetast of verrot gedeelte dat meer dan 1/3 van de oppervlakte van zijn doorsnede beslaat.
- d) Vastzittende kwast op een vlak of een zijvlak
Wordt als zodanig beschouwd :
 - In vers gezaagd hout : kwast waarvan de jaarringen over gans de omtrek van zijn doorsnede, ineenlopen met het omringende hout.
 - In droog hout : kwast waarvan de jaarringen over ten minste de $\frac{3}{4}$ van de omtrek van zijn doorsnede, ineenlopen met het omringende hout.
- e) Gedeeltelijk vastzittende kwast op een vlak of een zijvlak
Kwast waarvan de jaarringen over ten minste de helft van de omtrek van zijn doorsnede ineenlopen met het omringende hout.
- f) Niet vastzittende kwast op een vlak of een zijvlak
Kwast waarvan de jaarringen niet of over minder dan de helft van de omtrek van zijn doorsnede ineenlopen met het omringende hout.

Artikel 6

Individuele toegelaten afwijkingen

1° Kwasten die als vastzittend beschouwd worden

- Vastzittende kwasten op een vlak of op een zijvlak (zelfs indien ze slechts gedeeltelijk of in het geheel niet vastzittend zijn in hun andere zichtbare doorsnede)
- Gedeeltelijk in hun zichtbare doorsneden vastzittende kwasten worden toegelaten onder de hierna volgende voorwaarden, voor zover ze gezond zijn in een doorsnede en hoogstens slechts gedeeltelijk aangetast in de andere doorsnede ; dit geldt echter uitsluitend voor droog hout

- a) De kwast komt slechts voor op de vlakken (doorgaande kwast). De afmeting mag ten hoogste $\frac{1}{4}$ van de breedte van de plank bedragen. Aan de uiteinden, over een lengte van 50 cm, mag die afwijking tot $\frac{1}{3}$ van de breedte der plank gaan.
- b) De kwast komt voor op een vlak en een zijvlak (kantkwast).
 - Op het zijvlak : afmeting ten hoogste gelijk aan 15 mm.
 - Op het vlak : afmeting ten hoogste gelijk aan $\frac{1}{3}$ van de breedte der plank.
 - Lengte op de kantlijn : ten hoogste gelijk aan 50 mm.
- c) De kwast komt voor op twee vlakken en een zijvlak en zijn as is nagenoeg evenwijdig met het zijvlak (doorgaande zijvlakkwast).
 - Afmeting op de vlakken) hoogstens gelijk aan 30 mm.
 - Lengte op de kantlijnen) hoogstens gelijk aan 30 mm.
- d) De kwast komt enkel voor op het zijvlak (bij op kwartier gezaagde planken). De afmeting moet kleiner zijn dan de $\frac{1}{2}$ van de dikte der plank.

2° kwasten die als niet vastzittend worden beschouwd

kwasten die gedeeltelijk of niet vastzittend zijn in een van hun doorsneden en niet aanklevend in hun andere doorsnede, worden gedoogd onder de hierna volgende voorwaarden, voor zover ze gezond zijn in een doorsnede en hoogstens slechts gedeeltelijk aangetast in de andere.

- a) De kwast komt slechts op één vlak voor (niet doorgaande kwast). De afmeting mag ten hoogste gelijk zijn aan $\frac{1}{4}$ van de breedte der plank.
- b) De kwast komt voor op de twee vlakken (doorgaande kwast). De afmeting mag ten hoogste gelijk zijn aan 10 mm voor naaldhout en 15 mm voor eikenhout.

- c) De kwast komt voor op een vlak en op een zijvlak (kantkwast).
Op het zijvlak : afmeting ten hoogste gelijk aan 10 mm.
- d) De kwast komt voor op twee vlakken en één zijvlak, en zijn as is nagenoeg evenwijdig met het zijvlak (doorgaande zijvlakkwast).
- Afmeting op de vlakken : ten hoogste gelijk aan 10 mm.
- Lengten op de kantlijnen : ten hoogste gelijk aan 15 mm.
- e) De kwast komt enkel voor op een zijvlak (op kwartier gezaagd hout)
Afmeting op het zijvlak : ten hoogste gelijk aan 15 mm.

OPMERKING : harsgallen worden als niet vastzittende kwasten beschouwd en onder dezelfde voorwaarden als deze laatste toegelaten.

Artikel 7

Groeperingen van kwasten

Over elke lengte van 150 mm van een plank mag de som der afmetingen van de kwasten, op een vlak en op de twee aangrenzende zijvlakken, niet groter zijn dan 1/3 van de breedte der plank.

Voor het bepalen van die som :

- Worden voor kwasten die voorkomen op een vlak en op een zijvlak, enkel de afmetingen op het zijvlak in aanmerking genomen ;
- Worden voor kwasten die voorkomen op de twee vlakken en een zijvlak, enkel de afmetingen op het vlak in aanmerking genomen ;
- Worden kwasten waarvan de werkelijke diameter (diameter van hun rechte doorsnede) kleiner is dan 10 mm, verwaarloosd.

Het aantal kwasten is niet beperkt, mits de bovenstaande voorwaarden strikt in acht genomen worden.

HOOFDSTUK IV

VERVAARDIGING

Artikel 8

Velling, verdeling van de stammen

a) Eikenhout

De bomen worden buiten de sapperiode geveld.

b) Naaldhout

Het vellen tijdens de sapperiode moet een uitzondering blijven. In dit geval moeten de stammen onmiddellijk na het vellen ontschorst worden ; ze moeten zo spoedig mogelijk vervoerd worden, zodat het hout ten hoogste één maand na het vellen in de zagerij toekomt.

HOOFDSTUK V

KEURINGSVOORWAARDEN

Artikel 9

Aanbieding

De planken worden aangeboden per partij stukken van dezelfde categorie, gerangschikt in stapels van dezelfde doorsnede en lengte.

Artikel 10

Aard en verhouding van de nazichten

Behoudens andersluidende bepalingen worden volgende elementen onderzocht :

- Afmetingen : ongeveer 10% van de planken
- Uitzicht : stuk per stuk en op elk vlak.
- Vochtigheidsgehalte (slechts op droog geleverde planken) : één per kubieke meter planken.

Artikel 11

Afkeuring – Bijkomende nazichten

Elk kenmerk dat niet aan de gestelde voorwaarden beantwoordt, kan de afkeuring van de overeenkomstige partij tot gevolg hebben.

Indien bijkomende nazichten door NMBS aanvaard worden, wordt het aantal te onderzoeken planken na overleg met de leverancier vastgelegd.

Artikel 12

Onderzoek van het vochtigheidsgehalte

De droog bestelde planken (22% vochtigheidsgehalte en minder) worden onderzocht door middel van de hygrometer van de NMBS. Dit onderzoek wordt gedaan in het bijzijn van een afgevaardigde van de leverancier en van de koper.

Artikel 13

Merken

Wanneer de controle plaats vindt bij de leverancier, moet elke aangenomen plank het controlemerk van de keurder krijgen.

Artikel 14

Verzending

Het hout moet in elke goederenwagen per breedte en per lengte worden gerangschikt, en derwijze geladen worden dat het met een kraan kan worden gelost. Voor iedere wagen waarvan de lading aan deze voorwaarden niet voldoet, zal een boete van 250 F opgelegd worden.